Lieta Nr.A420554511
A-02206-12/42

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rēzeknē 2012.gada 21.augustā

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnesis M.Šļakota,

piedaloties pieteicējas zemnieku saimniecības *„/Nosaukums/”* pārstāvei *S.L.*, atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Lauku atbalsta dienesta pārstāvim *A.L.*,
atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc zemnieku saimniecības *„/Nosaukums/”* pieteikuma par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru tiktu apstiprināts pieteicējas projekta iesniegums Nr.11-01-L12200-000027 Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai Lauku attīstības programmas pasākuma „Meža ekonomiskās vērtības uzlabošana” aktivitāšu „Jaunaudžu kopšana” un „Jaunaudžu kopšanai un mazvērtīgu mežaudžu nomaiņai paredzēti jaunie instrumenti un to aprīkojums” ietvaros.

Aprakstošā daļa

[1] Zemnieku saimniecība *„/Nosaukums/”* (turpmāk – z/s *„/Nosaukums/”* vai pieteicēja) 2011.gada 25.janvārī vērsās Lauku atbalsta dienestā (turpmāk – LAD) ar projekta iesniegumu Nr.11-01-L12200-000027 (turpmāk – Projekta iesniegums) Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai Lauku attīstības programmas pasākuma „Meža ekonomiskās vērtības uzlabošana” aktivitāšu „Jaunaudžu kopšana” un „Jaunaudžu kopšanai un mazvērtīgu mežaudžu nomaiņai paredzēti jaunie instrumenti un to aprīkojums” (turpmāk – Pasākums) ietvaros.

Ar LAD Austrumlatgales reģionālās lauksaimniecības pārvaldes (turpmāk – Austrumlatgales pārvalde) 2011.gada 2.maija lēmumu Nr.1.1-18 Projekta iesniegums noraidīts, pamatojoties uz Ministru kabineta 2009.gada 14.jūlija noteikumu Nr.783 „Kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu lauku un zivsaimniecības attīstībai” (turpmāk – Noteikumi Nr.783) 10.7.punktu kā neatbilstošs publiskā finansējuma saņemšanas nosacījumiem. Proti, saskaņā ar Noteikumu Nr.783 1.pielikuma 13.punktu atbalsta pretendents ar parakstu apliecina, ka nav pasludināts par maksātnespējīgu, taču iestāde konstatēja, ka z/s *„/Nosaukums/”* īpašnieks *A.O.* 2009.gada 14.janvārī atzīts par maksātnespējīgu.

Pieteicēja minēto lēmumu apstrīdēja.

[2] Izskatot apstrīdēšanas iesniegumu, LAD direktore ar 2011.gada 13.jūnija lēmumu Nr.5.1/2.1-24/493-B/580 (turpmāk – Lēmums) atstāja spēkā LAD Austrumlatgales pārvaldes 2011.gada 2.maija lēmumu.

Pamatojumā norādīti šādi argumenti.

[2.1] Atbalsta pretendents ir zemnieku saimniecība. Tas ir specifisks individuālais uzņēmums, kas ražo lauksaimniecības produkciju, izmantojot speciāli šim mērķim galveno ražošanas līdzekli – zemi. Zemnieku saimniecības īpašnieks atbild par sava uzņēmuma saistībām ar visu savu privāto īpašumu (tāpat ar zemnieku saimniecības īpašumu atbildības iestāšanās brīdī). LAD uzskata, ka atbalsta pretendenta faktiskais

īpašnieks *A.O.* nevar pretendēt uz atbalstu Pasākuma ietvaros, jo ir atzīts par maksātnespējīgu.

[2.2] Pārvalde Lēmumā ir norādījusi, ka informācija par maksātnespējas procesu ir gūta no informācijas vietnes www.zemesgramata.lv, par ko pieteicēja izteikusi iebildumus. Iestādes ieskatā iebildumi nav pamatoti, jo informācijas avots nav prettiesisks. Turklāt, Austrumlatgales pārvalde ir pārliecinājusies, ka LURSOFT Maksatnespējas datu bāzē uzradītā informācijā par atbalsta pretendenta, kā īpašnieka, faktisko stāvokli uzrāda maksātnespējas procesu.

[2.3] Atbalsta pretendenta sniegto informāciju Austrumlatgales pārvalde izvērtē atbilstoši Noteikumu Nr.783 un Ministru kabineta 2009.gada 6.oktobra noteikumu Nr.1145 „Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas administrēšanas un uzraudzības kārtība pasākuma „Meža ekonomiskās vērtības uzlabošana" īstenošanai" (turpmāk – Noteikumi Nr.1145) nosacījumiem. Nav pamata uzskatam, ka pieteicējas Projekta iesniegumā plānotās darbības lēmuma pieņemšanas brīdī nav ņemtas vērā.

[2.4] Pieteicējas apgalvojums par administratīvā akta pieņemšanas procesā pieļautām procesuāla rakstura kļūdām nav pamatots. Austrumlatgales pārvalde lēmumu pieņēma atbilstoši Administratīvā procesa likuma prasībām, izdarītie lietderības apsvērumi attaisno lēmuma pieņemšanu par Projekta iesnieguma noraidīšanu.

[3] Pieteicēja vērsās Administratīvajā rajona tiesā ar pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu – Projekta iesnieguma apstiprināšanu.

Norādīja šādus argumentus.

[3.1] Saskaņā ar Maksātnespējas likuma 2.panta pirmo daļu, maksātnespējas likums attiecas uz juridisko personu (izņemot mantojuma masu) vai fizisko personu. Ar Ludzas rajona tiesas 2009.gada 14.janvāra spriedumu lietā Nr.C22051008, *A.O.* ir pasludināts par maksātnespējīgu, līdz ar to, uz *A.O.* ir attiecināmi Maksātnespējas likuma noteikumi par fiziskas personas maksātnespējas procesu. Savukārt, vadoties no aktuālajiem maksātnespējas reģistra datiem, z/s *„/Nosaukums/"* nav pasludināts juridiskas personas maksātnespējas vai tiesiskās aizsardzības process, līdz ar to uz z/s *„/Nosaukums/"* nav attiecināmi Maksātnespējas likuma noteikumi.

Projekta iesniegumu, atbilstoši Noteikumu Nr.1145 5.2.punktam ir iesniegusi z/s *„/Nosaukums/"*, nevis atbilstoši Noteikumu Nr.1145 5.1.punktam – *A.O.*

Z/s *„/Nosaukums/"* statuss (vai tā ir vai nav maksātnespējīga) jāapskata kopsakarā ar Maksātnespējas likuma normām, nevis vadoties tikai no 1992.gada 7.maija likuma "Par individuālo (ģimenes) uzņēmumu un zemnieka vai zvejnieka saimniecību" regulējuma. Tā kā Maksātnespējas likums paredz arī zemnieku saimniecības maksātnespējas procesu, nav pamata identificēt zemnieku saimniecības un tās īpašnieka maksātnespējas procesus.

Tādējādi, Lēmuma pamatojums ir kļūdains. Pretēji Lēmuma norādei, pieteicēja ir ievērojusi Noteikumu Nr.783 1.pielikuma 13.punktā ietverto priekšnoteikumu projekta iesniegšanai.

[3.2] Par nozīmīgu likumdevēja gribas noskaidrošanas avotu kalpo likumu nākotnes redakcijas. Saskaņā ar Zemnieku un zvejnieku saimniecību likuma regulējumu zemnieku saimniecībai būs iespēja veikt savas komercdarbības formas pārreģistrāciju par cita veida komercsabiedrību, kas līdz ar to nozīmē, ka tiks izslēgta zemnieku saimniecības īpašnieka atbildība par sava uzņēmuma saistībām ar visu savu privāto īpašumu.

LAD nav iedziļinājies projekta iesniegumā norādītajos faktos un ir balstījusies uz kļūdainiem secinājumiem. Projekta iesniegums nav izvērtēts atbilstoši Noteikumu Nr.783 5.5.punkta prasībām.

[4] Tiesai iesniegtajā rakstveida paskaidrojumā LAD neatzina pieteikumu, norādot šādus argumentus.

[4.1] Zemnieka saimniecības statuss no vienas puses paredz šim subjektam juridiskas personas statusu, taču no otras puses – tās īpašniekam ir jāatbild par saistībām ar visu savu īpašumu. Konstatējot to, ka Ludzas rajona tiesa ar 2009.gada 14.janvāra nolēmumu pasludināja pieteicējas īpašnieka *A.O.* maksātnespēju un noteica, ka bankrota procedūras īstenošanas termiņš ir 7 gadi, LAD secināja, ka pieteicējai ir radušās finansiālas grūtības īpašnieka *A.O.* maksātspējas dēļ.

[4.2] No *A.O.* mantas pārdošanas un kreditoru prasījumu apmierināšanas plāna grozījumiem izriet, ka līdz 2015.gada decembrim plānots pārdot daļu (aptuveni 800 ha) no Projekta iesniegumā pieteiktā nekustamā īpašuma. No Noteikumu Nr.1145 5.punkta izriet, ka pasākuma atbalsta pretendentam ir jābūt meža zemes īpašniekam. Saskaņā ar Noteikumu Nr.783 1.pielikuma „Atbalsta pretendenta deklarācija" 8.punktu atbalsta pretendents apliecina, ka piecus gadus pēc pēdējā maksājuma saņemšanas, neveiks nekādas darbības, kas var būtiski mainīt projekta īstenošanas nosacījumus, mērķus un līdzfinansētās investīcijas. Šajā gadījumā LAD ir skatīts Projekta iesniegums kontekstā starp pieteicēju un tās īpašnieku *A.O.*, jo viņš ir īpašnieks meža zemei, uz kuras paredzēts īstenot Pasākumu.

[4.3] Pieteicējas Projekta iesniegumā plānotās Pasākuma izmaksas nenodrošinās Pasākuma un projekta mērķa sasniegšanu un ir pretrunā ar pareizas finanšu vadības principu.

[5] Tiesas sēdē pieteicējas pārstāve uzturēja pieteikumu uz tajā norādīto argumentu pamata.

[6] Atbildētāja pārstāvis tiesas sēdē neatzina pieteikumu uz Lēmumā un rakstveida paskaidrojumos norādīto argumentu pamata.

Motīvu daļa

[7] Tiesa, noklausoties lietas dalībnieku paskaidrojumus, izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, secina, ka pieteikums ir nepamatots un noraidāms.

[8] Saskaņā ar APL 250.panta otro daļu, tiesa, vērtējot administratīvā akta tiesiskumu, spriedumā ņem vērā tikai to pamatojumu, ko iestāde ietvērusi administratīvajā aktā. Minētais ierobežojums neattiecas uz lietām, kurās prasījums ir labvēlīga administratīvā akta izdošana.

Tātad, tiesa ir pilnvarota pārbaudīt labvēlīga administratīvā akta priekšnoteikumus, neatkarīgi no tā, vai iestāde ir atsaukusies uz pareizajiem faktiskajiem un tiesiskajiem apstākļiem. Ja kāds no priekšnoteikumiem neizpildās, tiesai ir jātaisa spriedums par pieteikuma noraidīšanu. Izņēmums ir situācija, kad priekšnoteikums paredz iestādes rīcības brīvību un vēl ir jāizdara lietderības apsvērumi. Šādā gadījumā, ja iestāde šos apsvērumus nav izdarījusi, taisāms spriedums, nosakot, ka iestādei noteiktā termiņā jāizdod administratīvais akts (APL 254.pants).

[9] Iestāde Lēmumu ir pamatojusi ar Noteikumu Nr.783 10.7.punktu un 1.pielikuma 13.punktu, kā arī Noteikumiem Nr.1145 (nenorādot konkrētu punktu).

Saskaņā ar Noteikumu Nr.783 10.7.punktu viens no iespējamajiem lēmumiem, ko LAD ir tiesīgs pieņemt pēc projekta iesnieguma izvērtēšanas, ir lēmums par projekta iesnieguma neatbilstību publiskā finansējuma saņemšanas nosacījumiem un projekta iesnieguma noraidīšanu. Iestādes ieskatā šāda neatbilstība pastāv, jo z/s *„/Nosaukums/"* īpašnieks ir parakstījis Noteikumu Nr.783 1.pielikumā paredzēto atbalsta pretendenta deklarāciju, tādējādi apliecinot, ka atbalsta pretendents nav pasludināts par maksātnespējīgu un nav iesniedzis pieteikumu par tiesiskās aizsardzības procesa

ierosināšanu, neatrodas likvidācijas procesā, saimnieciskā darbība nav apturēta vai pārtraukta (ja atbalsta pretendents ir Maksātnespējas likuma subjekts) (13.punkts).

Iestāde Lēmuma pamatojumā norādīja, ka z/s *„/Nosaukums/”* īpašnieks *A.O.* 2009.gada 14.janvārī atzīts par maksātnespējīgu. Uzsvēra, ka zemnieka saimniecības īpašnieks atbild par sava uzņēmuma saistībām ar visu savu mantu. Būtībā iestāde secināja, ka jēdzieni „maksātnespējīga fiziska persona *A.O.*” un „maksātnespējīgai fiziskai personai *A.O.* piederošā z/s *„/Nosaukums/”*” ir pielīdzināmi viens otram. Uz šī pamata izdarīts secinājums (analoģijas slēdziens), ka abiem subjektiem piemērojamas vienas un tās pašas tiesiskās sekas. Proti, gan uz fizisko personu, gan tai piederošo zemnieku saimniecību vienlīdz attiecas Noteikumu Nr.783 1.pielikumā paredzētais nosacījums – apliecinājuma došana, ka atbalsta pretendents nav pasludināts par maksātnespējīgu.

Līdz ar to, tiesai būtu jāvērtē, vai iestāde pamatoti pēc analoģijas uz z/s *„/Nosaukums/”* attiecinājusi Noteikumu Nr.783 1.pielikuma 13.punktu. Tomēr, šajā lietā tas nav nepieciešams, jo tiesas ieskatā izskatāmo gadījumu tieši regulē citas tiesību normas (daļēji pieminētas atbildētājas paskaidrojumos). Turklāt, uz gadījumu attiecināmās tiesību normas neprasa tiesību tālākveidošanu, to saturs var tikt noskaidrots interpretācijas ceļā.

[10] Noteikumu Nr.783 5.punktā noteikts, ka projektu iesniegumi izskatāmi noteiktā secībā. Minēto noteikumu 5.1.punkts paredz, ka vispirms novērtē projekta iesnieguma atbilstību galvenajiem atbalsta saņemšanas nosacījumiem, ja to paredz normatīvie akti par kārtību, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu konkrētam pasākumam. Ja projekta iesniegums neatbilst kādam no minētajiem nosacījumiem, projekta iesniegumu noraida. Arī Noteikumu Nr.783 10.4.punkts kā vienu no iespējamajiem lēmumiem paredz lēmumu par projekta iesnieguma neatbilstību konkrētā pasākuma galvenajiem atbalsta saņemšanas nosacījumiem un projekta iesnieguma noraidīšanu.

No lietas materiāliem izriet, ka z/s *„/Nosaukums/”* Projekta iesniegums iesniegts pasākuma “Meža ekonomiskās vērtības uzlabošana” ietvaros. Kārtību, kādā piešķir, administrē un uzrauga valsts un Eiropas Savienības atbalstu minētā pasākuma īstenošanai regulē Noteikumi Nr.1145 (Noteikumu Nr.1145 1.punkts).

Saskaņā ar Noteikumu Nr.1145 5.1. un 5.2.punktiem atbalsta pretendents ir fiziska persona – meža zemes īpašnieks, vai juridiska persona, kuras privātā kapitāla daļas ir 50 vai vairāk procentu un kura ir meža zemes īpašnieks. Tātad, atbalsta pretendentam (fiziskai vai juridiskai personai) ir izvirzāms obligāts priekšnoteikums – tai ir jābūt meža zemes īpašniekam.

Saskaņā ar Projekta iesniegumu, atbalsta pretendents ir z/s *„/Nosaukums/”*, projekta īstenošanas vieta ir īpašums *„/Nosaukums/”*, kadastra Nr*./kadastra numurs/*, 1033,87 ha platībā.

Saskaņā ar ierakstu Ludzas zemesgrāmatu nodaļas Istras pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr*./nodalījuma numurs/* (aplūkots, izmantojot Tiesu informācijas sistēmu), nekustamā īpašuma *„/Nosaukums/”*, kadastra Nr*./kadastra numurs/*, vienīgais īpašnieks ir *A.O.*

Likumā „Par individuālo (ģimenes) uzņēmumu un zemnieka vai zvejnieka saimniecību” noteikts, ka zemnieka saimniecība ir individuālais uzņēmums – tiesību subjekts, kas izveidots vienas fiziskās personas īpašuma organizēšanai, lai veiktu saimniecisko darbību. Atbilstoši minētā likuma 8.panta otrajai daļai zemnieka saimniecība līdz ar reģistrēšanu Uzņēmumu reģistrā iegūst juridiskās personas tiesības. Savukārt 10.panta pirmajā daļā paredzēts, ka zemnieka saimniecības mantu veido zemnieka saimniecības īpašnieka manta, bet saskaņā ar 3.panta pirmo daļu zemnieka saimniecības īpašnieks atbild par sava uzņēmuma saistībām ar visu savu mantu.

Interpretējot minētās tiesību normas, Augstākās tiesas Senāts ir norādījis, ka likumdevējs zemnieka saimniecību ir nodēvējis par juridisko personu. Tomēr, aplūkojot likuma regulējumu kopumā, redzams, ka zemnieka saimniecība neatbilst juridiskās personas būtībai. Proti, zemnieka saimniecībai nav nodalīta pašai sava manta. Līdz ar to zemnieka saimniecība ir vienīgi fiziskās personas īpašuma organizēšanas forma (*sk. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2009.gada 3.jūlija sprieduma lietā Nr.SKA-196/2009 15.punktu*).

Tātad, gan zemesgrāmatas dati, gan tiesību normu interpretācija liecina, ka z/s *„/Nosaukums/”* nav meža zemes *„/Nosaukums/”*, kadastra Nr.*/kadastra numurs/*, īpašnieks. Īpašnieks ir tikai fiziska persona *A.O.* Secināms, ka z/s *„/Nosaukums/”* neatbilst Noteikumu Nr.1145 5.2punktā izvirzītajām prasībām un tādējādi nav tiesīga pretendēt uz Projekta iesnieguma apstiprināšanu. Projekta iesniegums bija noraidāms, pamatojoties uz Noteikumu Nr.783 5.1. un 10.4.punktu, Noteikumu Nr.1145 5.2.punktu. Minētās tiesību normas neparedz lietderības apsvērumu izdarīšanu.

Secināms, ka tiesai nav pamata taisīt spriedumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, tādēļ pieteikums ir noraidāms.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251., 289.-291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

Noraidīt pilnīgi zemnieku saimniecības *„/Nosaukums/”* pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru tiktu apstiprināts pieteicējas projekta iesniegums Nr.11-01-L12200-000027 Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai Lauku attīstības programmas pasākuma „Meža ekonomiskās vērtības uzlabošana” aktivitāšu „Jaunaudžu kopšana” un „Jaunaudžu kopšanai un mazvērtīgu mežaudžu nomaiņai paredzēti jaunie instrumenti un to aprīkojums” ietvaros.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā divdesmit dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rēzeknes tiesu namā.

Tiesnesis M.Šļakota